

Suri Klara Zetkin —
suur võitleja sotsialismi eest

ÜK(e)P Keskkomitee teatab sügavas leinas meie maa kõikidele parteiliikmetele, tööliste ja talupoegadele suure revolutsioonilise võitleja, üleilmse kommunistliku liikumise ühe silmapaistvama juhi, meie vennaliku Saksamaa kompartei ehitaja ja juhi sl.

Klara Zetkini
surmast.

Fr. R. Kreuzwaldi
nim. EN-V Riisik
Roomatükogu

ÜK(e)P Keskkomitee.

N

ais TÖÖLINE ja
KOLHOOSNIK

49

Juuni

„Külvaja“ kirjastus

1933

Elu täis revolutsioonilist võitlust

Seltsilise Klara Zetkini — rahvusvahelise naisproletariaadi liikumise juhi surm valdab sügava valuga ka eestlasi-nais-töölisi ja -naiskolhoosnikke.

Klara Zetkin oli esimene, kes algas tõsist revolutsioonilist tööd saksa naistööliste seas ja see töö sai eeskujuks tervele ilmale.

Kuni viimase silmapilguni unistas ta ikka sõita veel kolhoosidesse, kõige mahajäänudatesse kohtadesse NSVLiidus — Kesk-Aasiasse vähemusrahvuste naiskolhoosnikkude juurde.

Klara Zetkini kõned olid täis haruldast revolutsioonilist tuld. Kes tema kõnet on kuulnud, ei saa seda unustada.

Klara ei olnud mitte ükski naisproletariaadi juht, vaid ta oli veel rahvusvahelise proletaarse revolutsiooni eesvõitleja — ta oli esimene, kes sidus naisproletariaadi võitlust proletariaadi üldise võitlusega kapitalismi vastu, lugedes seda võitlust üheks lahutamata osaks üldisest võitlusest.

Klara Zetkin oli üks parematest rahvusvahelise proletariaadi juhtidest. Tema surm on proletaarsele revolutsioonile suureks kaotuseks. Varisevad üksteise järele hauda paremad, võitluses karastatud juhid.

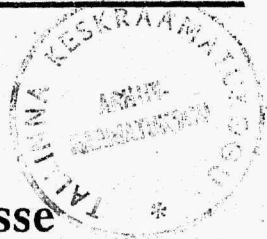
Klara elu oli tõesti suur ja ilus! 50 aastat täis võitlust esimestes ridades, ei kunagi vääratamist, ei kunagi väsimust!

Ta elu ja võitlus on eeskujuks, julgustuseks ja tuliseks võitluseks kutseks, meie võitude kindlustamiseks siin NSVLiidus ja kogu ilma proletaarse revolutsiooni lõpuliikuks võiduks, mille eest nii tuliselt võitles meilt lahkunud Klara.

SONNY ALLERMANN, HELENE PÄLL,
JUULI AAREN, JUHKUM, E. KARO-PÖÖGELMANN,
HILDA VISNAPUU, HILDA MOOSBERG
ja ANETTE VAKKER.

POLIITILINE OSA

Põllumajandusemaks hulkadesse

Põllumajanduslik maks on olnud nõukogude valitsusel võimsaks hoovaks nende ülesannete täitmisel, mis põllumajanduse ees seisavad, on võimsaks relvaks klassilise poliitika läbiviimisel külas.

Põllumajanduse peamiseks ülesandeks on praegusel silmapilgul kõrgema viljasaagi eest võitlemine.

„Võitlus peab minema mitte külvipinna suurendamise, vaid põllumajanduse viljasaagi ja põllumajanduse tööde omadusliku tõstmise eest“ — see on jaanuarikuul ärapeetud partei keskkomitee sõjakas direktiiv. Sotsialistlikkude põldude viljakuse tõstmine — see on sõjakas ülesanne kõikidele kolhoosidele, sovhoosidele ja masina-traktorijaamadele.

Võitlusele põldude viljakuse tõstmise eest on tõmmatud miljonid. Iga kolhoos, sovhoos ja masina- ja traktorijaam, mittemiljonilised kolhoosnikud on seadnud oma tähelepanu keskpunktiks — tõsta sotsialistlikkude põldude viljakust. Põlluviljakuse tõstmine on selleks võtmeks, et kõik kolhoosnikud jõukateks muutuksid.

Kõigile on arusaadav, et 1933. aasta põllumajandusemaksus väljendub selgelt põllumajanduse peaülesanne.

Põllumajanduslik maks on üheks tähtsaks stiimuliks, et hoogsamalt, visamalt võidelda põlluviljakuse tõstmise eest.

Läinud aasta põllumajanduslik maks arvati üldsissetuleku pealt. Käesoleval aastal arvatakse ta suivilja külvipinna järele, mis raiooni täidesaatekomitee poolt kindlaks määratud, kuhu lisaks arvatakse taliviljade kultuurid, heinamaa ja mitmeaastased istandused.

See tähendab, et kui suur ka ei oleks viljasaak, kuid põllumajanduslik maks kolhoosis arvatakse mitte viljasaagi pealt, vaid külvipinna pealt.

See on käesoleva aasta põllumajandusliku maksu sisu. Sama põhimõtte järele võetakse põllumajanduslikku maksu ka kolhoosnikkude mitteühiskondlustatud majapidamise pealt.

Põllumajandusliku maksu seaduse põhjal

antakse kuni 25 protsenti kergendust neile eessammuvatele kolhoosidele, kes teelikult on põlluviljakuse tõstmise plaani täitnud ja ületanud ning kolhoosi arvestuse eeskujulikult sisse seadnud. Need summad lähevad põlluviljakuse tõstmise eest võitlevate kolhoosnikkude-lööklaste premeerimise fondi.

Täielik võit kolhoosilises ehituses on kindlustatud. Kolhoosiline ehitustöö on kindlustatud, — tee endisele üksikmajapidamisele tagasipööramiseks on kinni. Nüüd on kolhoosidel ülesandeks — majanduslik ja organisatsiooniline tugevdamine.

Tuleb välja peksta kõik kahjutegevad elemendid, valida kolhoosidele tõelised võitluse tules läbikäänud enamlikud kaadrid ja muuta kolhoosid tõelisteks enamlikkudeks majapidamisteks.

1933. aasta põllumajanduslik maks on üheks hoovaks põllumajanduse sotsialistlikul ümberkorraldamisel ja kulakluse kui klassi likvideerimisel.

1933. aasta põllumajanduslik maks võimaldab suuri eesõigusi kolhoosidele ja kolhoosnikkudele ning kõigepealt kollektiivmajapidamise peavormile — põllumajanduslikkudele artellidele.

Ühise põlluharimise ühisustel on põllumajanduslik maks suurem, kui artellidel ja kommuunadel. Üksikmajapidajatel on põllumajanduslik maks suurem, kui sotsialistlikkudel majandusevormidel. Üksikmajapidajatel määratakse põllumajanduslik maks majapidamise sissetuleku pealt. Praegu seisab nende üksikmajapidajate ees, kes ei ole spekulatsioonile ja teiste koormisele andunud, ainuke tee — kolhoosi minna. Niisuguste üksikmajapidajate ees on kolhoosi ukseid avatud. Niisugustele üksikmajapidajatele saab iga päevaga kolhooside paremused selgemaks. Põllumajanduslik maks on tähtsamaks stiimuliks, et niisugused üksikmajapidajad lõpulikult oma kõikumisest loobuks. Iga aus üksikmajapidaja võib homme kolhoosnik olla. Aus üksikmajapidaja talupoeg peab alati meie tähelepanu keskpunktiks olema. Ei

või lubada, et töötavate üksikmajapidamiste maksustamine läheks individuaalses korras nagu kulakliste majapidamiste maksustamine.

1933. aasta põllumajanduslik maks võimaldab töötavatele üksikmajapidajatele rida kergendusi ja vabastab täielikult maksust kehvik-üksikmajapidajad. Põllumajanduslik maks lööb pihta kõigepealt kulakliste majapidamistele. Kulakliste majapidamiste kohta maksab endiselt individuaalses korras maksustamise seadus. Kõik kulaklised majapidamised peab välja selgitatama ja individuaalses korras maksustatama. Põllumajanduslik maks kulaklistel majapidamistel peab tähtajaliselt kõik sisse nõutama.

Kapitalistlistel jäänustel on külas jalad alt ära löödud, kuid nad jätkavad ikkagi veel oma vastupanemist ja kahjutegemist. Võitlus purustatud, kuigi veel mitte täielikult hävitatud kulakluse vastu jääb ka edaspidi sõjakaks ülesandeks.

Põllumajanduslikust maksust vabastatakse kõik kolhooside kui ka üksikmajapidajate, tehniliste kultuuride all olev külvipind Niisama vabastatakse põllumajanduslikust maksust kolhooside kariloomad, lindude, mesilaste ja jäneste kasvatused ning

antakse rida kergendusi töötavatele üksikmajapidajatele.

Põllumajandusliku maksustamise alla ei käi kolhooside ja kolhoosnikkude sissetulek, mis saadud kolhoosilisel turul müüdüd põllumajanduslike saaduste eest.

Uus p.-m. maksu seadus peab hulka dele laialdaselt teatavaks saama, et ei oleks ühtegi naiskolhoosnikku ega töötavat üksikmajapidajat naisterahvast, kellele see seadus teadmata oleks. Et see seadus hulka desse läheks, selleks peavad küla parteilised ja nõukogulised organisatsioonid kiire korras poliit-hulgalist tööd kõvendama. Tuleb kokku kutsuda naiskolhoosnikkude kui ka naisdelegaatide ja töötavate talunaiste koosolekuid ja käsitada uut p.-m. maksu seadust ja tema tähtsust põllumajanduse sotsialistlikus ümberkorraldamises.

Läinud aasta kogemused näitasid, et seal, kus uue põllumajandusliku maksu seaduse ümber hulgalist tööd tehti, seal tasuti põllumajandusemaks kõige lühema aja jooksul.

Mees- ja naiskolhoosnikud ja töötavad üksikmajapidajad — kõik agarale tööle uue põllumajandusliku maksu hulka desse viimise eest!

Teise viisaastaku laenu sõjakale laialilaotamisele

Kommunistliku partei ja töölisklassi juhi sm. Stalini juhtimisel teostas meie riik esimese viisaastaku nelja aastaga.

Esimese viisaastaku peamiseks võiduks oli sotsialistliku rasketööstuse loomine.

Esimesel viisaastakul arenes terve rida uusi tööstusharusid, nagu traktori-, auto-, keemia-, masinaehituse, õhuasjanduse tööstus ja loodi teine metallurgia baas Idasse. Kogu tööstuse produktsiooni erikaal tõusis 48 protsendist — 70 protsendini.

Esimese viisaastaku jooksul kindlustasime Nõukogude Liidu majanduslikku ärrippumatust kapitalistlikest riikest, muutsime põllumajandusliku maa kõrgelt arenenud tööstuse maaks.

Tööstuse industrialiseerimine aitas meil kiirete tempodega kollektiviseerimist läbi viia.

1932. aasta lõpuks oli meil umbes 5000 sovhoosi ja üle 200 tuhande kolhoosi. Esimesel viisaastakul sai põllumajandus üle 130 tuhande traktori. Kollektiviseerimise alusel purustasime lõpulikult ja tagasipööramatult kulakluse kui klassi. Töötavad talupojad, ühinedes kolhoosidesse, vabanesisid kulakute kurnamise ja surve alt.

Kollektiviseerimine tõstis endised kehvikud keskmiku talupoegade tasemeni ja kindlustas neile inimliku seisukoha. Esimese viisaastaku saavutused tööstuses kui ka põllumajanduses kindlustasid Nõukogude Liidu kaitsevõimet.

Esimese viisaastaku jooksul muutsime endise mahajäänud maa mitte ainult industriaalseks maaks, vaid ka sotsialistlikuks maaks, kus sotsialistlikud vormid on valitsevad nii tööstuses kui põllumajanduses.

See tähendab, et esimesel viisaastakul ehitasime sotsialistliku majanduse — sotsialismi alusmüüri, lõime tugeva majandusliku aluse klasside hävitamiseks ja sotsialistliku klassideta ühiskonna valmishitamiseks.

Esimese viisaastaku võidud saavutasime leninliku kommunistliku partei ja tema juhi sm. Stalini juhtivusel ja ägedas võitluses töörahva vaenlaste — kulakute, kahjutegijate, kontrrevolutsionäärade, trotskistide ja parempoolse kallaku vastu, kes kulakluse huve väljendasid.

Esimese viisaastaku tähtsamaks võitumuseks oli tööliste ja töötavate talupoegade hulka de eneseohverdamine, nende

aktiivne osavõtmine ehitustööst ja entusiasm.

Esimene viisaastak oli uute vabrikute, tehaste ehitamise viisaastak, oli uute sotsialistlikku tüüpi põllumajandusettevõtete ehitamise viisaastak.

Teine viisaastak on eeskätt uute tööstusettevõtete omastamise ja vallutamise viisaastak, põllumajandusliikude uusettevõtete — kolhooside ja sovhooside organisatsioonilise kindlustamise viisaastak.

1933. aasta — teise viisaastaku esimene aasta märgib ära meie sotsialistliku ehituse kõrgema arenemise.

Peamised näitajad, mida me 1933. aastal saavutama peame, on järgmised: tööstuse produktiooni kasv 16,5 prots., omahinna alandamine — 39 prots., töövõiljakuse tõstmine — 14 prots., teravilja saagi tõstmine — 13 prots., puuvilla alal — 8 prots., lina alal — 20 prots., suhkrunaeriste alal — 32 prots.

Peale selle tuleb masina- ja traktori-jaamade arvu suurendada kuni 2768-ni, mis haaraks 60 prots. kolhooside külvipinnast; kolhoose ja sovhoose kindlustada täiendavate 60,5 tuhande traktoritega; põllumajanduse kapitaalsesse ehitusse mahutada 55 miljoni rubla; töötavate hulkade kultuur-eluoluliste nõudmistele rahuldamise, töökaitse ja sotsiaalkinnituse peale kulutamiseks on plaanis märgitud 14 miljardi rubla.

Teise viisaastaku ja 1933. aasta ettevõtetuleb meil teostada oma sisemiste võimalustega, oma summade mobiliseerimisega, sotsialistlik kapitalistid ütlevad laenu andmisest ära. Nad teevad kõik, et meie ehitustööd takistada, kuid nad eksivad, sest oma võimalustega teostasime esimese viisaastaku 4 aastaga, milleks kapitalistlikel riikidel aga kümned aastad ära kulus.

Meie võimsuse tõenduseks on: kapitaalsed mahutused tööstusse olid esimesel viisaastakul 53 miljardi rubla ja põllumajandusse — 12 miljardi. Need summad saime Nõukogude Liidu sisemistest ressurssidest, sotsialistlikust majandusest ja elanikkude summade mobiliseerimisest. Elanikkude summade mobiliseerimisest teevad riiklikud laenu suure summa välja.

1933. aasta riiklikust eelarvest läheb riigikaitsele 4,5 protsenti, rahvamajanduse finantseerimiseks — 72 prots. ja sotsiaalkultuursete ettevõtete jaoks — 7,2 prots.

Nende hiiglasummade mahutamine nõuab kogu töörahva aktiivset osavõttu ette nähtud plaani teostamisest.

Nõukogude Liidu rahvakomissaride nõukogu ja kesktäidesaatekomitee lasid välja teise viisaastaku laenu 3 miljardi rubla suuruses.

Lenini linna tööavad hulgad said väga hästi aru meie eesseisvatest ülesannetest ja valitsuse poolt väljalastud laenu võeti vastu palava heakskiitmisega ja ennenägemata entusiasmiga. Partei ja valitsuse ülesanne täideti ja ületati Leningradi proletariaadi poolt üheainsa päeva jooksul. 16. maiks oli Leningradi linnas riiklikku laenu realiseeritud 113 prots. Laenu tellimisest ei jää maha ka oblast, — reas raioones demonstreerisid töötavad kolhoosnikud riikliku laenu tellimise hoogtöö lõpetamist.

Kuid me ei saa veel piirduda sellega, me peame veel suurt tähelepanu pöörama laenu toetamise komiteede kõvendamisele. Selleks viiakse Leningradi oblastis läbi laenu toetamise komiteede järelevaatus Aprillikuu ei andnud töös rahuloidavaid tagajärgi — laenu laialilaotamise toetuskomiteede järelevaatus läks visalt. Et töös tõesti tagajärgi saavutada, tarvis kõik puudused juba töökäigus parandada ja paremad löök-lased komiteedesse viia.

Kulakud ja kulakute sabarakud püüavad kõik teha, et laenu levitamist nurja ajada. Meie ei tohi ükskõiksel pealtvaatajaks jääda, kui klassivaenlane meie ehitustööd lõhub. Tuleb kõige armuheimatalt peksta ja paljastada kulakuid, ja näidata meie sotsialismi ehituse tõsiasja, seda aga võime saavutada kõige laialisema selgitustööga. Laenu levitamise hoogtöö kaasas peab käima hulgaline selgitustöö, meie raioonide ja külanõukogude konkreetsete saavutuste näitamine.

Laenu levitamise hoogtöö aluseks on hulgaline selgitustöö, laenu levitamine toimub vabatahtlikkuse alusel, ilma mingisuguste administratiivsete abinõude tarvitusele võtmiseta.

Hulgalist selgitustööd peab tegema igas kolhoosis, sovhoosis, masina- ja traktori-jaamas, külas, teda 100-protsendilise haaramisega kindlustades. Selleks tuleb koosolekuid, miitinguid ja demonstratsioone korraldada. Neil hulgalistel koosolekutel peab otsus vastu võetama, et iga kolhoosnik ja üksikmajapidaja talupoeg kolmenädalise sissetuleku suuruses laenu kirjutaks. 3-nädalise sissetuleku all mõistame kolhoosniku ühiskondlustatud ja ühiskondlustamata osa üldsissetulekut.

Riikliku laenu levitamine peab minema järgmiselt: kolhoosides juhib laenu levitamist toetuskomitee, igas valmistuslikus

brigaadis aga tuleb välja eraldada volinik, kes vastutaks laenu levitamise summade kogumise ja obligatsioonide kättesaamise eest.

Laenu levitamise hoogtöösse peab tõmbama kõik ühiskondlikud organisatsioonid, nagu ametiühisus, kool, lugemistuba, punane nurk, klubi, pioneer- ja naisteorganisatsioonid.

Käesoleva teise viisaastaku riikliku laenu levitamise hoogtöö peab ka eesti kolhoosides enamlikult läbi viidama. Kui läinud aastal Tikopesa külanõukogu laenu levitamises eesotsas sammus, siis ei tohi ta ka

käesoleva teise viisaastaku laenu levitamises maha jääda.

Laenu levitamise hoogtöö külas peab minema sotsialistliku võistluse meetoditel. Kolhoosid peavad sammuma laenu levitamise eesotsas, paremaid näitajaid saavutades ja üksikmajapidajaid talupoegi laenu tellimises ühiskondlikule puksiirile võtma.

Iga partei- ja noorteühingu rakuke, külanõukogu, laenu levitamise toetuskomiteed, iga parteiliige, mees- ja naiskolhoosnik, lõõklane ja töötavad hulgad, — kõik aktiivsele tööle laenu levitamise alal!

N.

ILUKIRJANDUS

Tööloss

Ei unune päevad,
mil orjuse surve
me vaevade teel
voolas pisaraid kosk.

Nüüd ehitustules,
nüüd ehitustules
ju kerkib me särav tööloss.

Meil julgust ja rammu
on tugevats kätes,
töösaavutus suur
särab päiksena õös.

Käib kivile kivi,
käib kivile kivi,
ja edeneb, edeneb töö.

Nüüd edasi, sõbrad!
Me tormame peale —
on ehitustööl
meie miljonid käed.

Kui koidikut usud,
kui hommikut usud,
siis tööle sa rakenda käed.

Me pea kohal taevas
kui sinav meri,
las piirab meid ahneid
vaenlase vöö!

Käib kivile kivi,
käib kivile kivi —
viisaastakus edukaks tööks.

N. Pomorski järele
K. T.

Berta Kreise

(Järg)

— Kuninganna Luise ühisuse ukсед on avatud kõikidele soovijatele...

Hulgus naeratas: — Meil on Bergmanni tarvis. Tema käskis meid täna siia tulla. Kus ta on? Kas Bergmann on ennast siin näidanud?

Proua Antlits hingas kergemalt.

Bergmann on rõõmus ja enesega rahul ja pöörab lõbusalt juhataja poole:

— Kallis proua Antlits! Ärge vihastuge. Ma ei saanud teile varem ette teadustada. Mul oleks pooleks tunniks kabinetis tarvis, et neid inimesi vastu võtta. — Härra Bergmann näitas hulguste poole.

— Olge head, olge head, — kiirustas proua Antliits.

— Väga ilus, — naeris härra Bergmann, teise tuppä minnes, mis oli lugemise-kabinetik. Bergmanni kutsel liikusid hulgu- sed ta järele teise tuppä.

Härra Bergmann istus pehmele muga- vale toolile ja pööras oma külastajate poole lühikese kõnega:

— Ärge salgas seiske. Seiske üksteise järele. Ja ärge kõik korruga rääkige. Mis sinu priinimi on? — pöörasta eesesisva kõhna noormehe poole. See oli lapitud pükstes ja jopes, mille lühikesed varukad ei varjanud punaseid ja kõhnu käsi.

— Lugupeetud härra, minu nimi on Masing. Öieti ütelda, mis te nii väga kaup- lete? Kolm marka kahekümne hiire eest. See on odav kaup, — nende pärast tuleb terve öhtu vaeva näha. Arvake ise, on see siis kallis?

Heatahtlikult naeratades sõnas härra Bergmann:

— Söber, selle eest näed maksuta kino- filmi ja millist veel. Igatahes teinekord sa sarnast filmi enam ei näe.

— Ja, aga kas käsiraha ei saaks?

Korruga häält muutes: — Hea küll, siin sulle käsiraha. — Ja laual säras hõberaha. Noormees võttis ahnesti raha laualt.

Härra Bergmannil oli teise hulgusega mitte vähem kentsakas kõnelus.

— Eila oli mitmes linnaosas kaksküm- mend suurt kuulutust maha rebitud ja kol- mandal päeval — kümme. Ja mõtelge, mitte kordagi pole kedagi kiini püütud ja... mitte ühtegi skandaali.

Ja närune noormees pani kuulutusetikid astmõenduseks lauale.

— Ma annan teile arved meelepidami- seks, — ulatas härra Bergmannile määrdu- nud paberitüki. Viimase külastaja välja saatnud, ütles Bergmann naeratades sekre- tärile:

— Kas te ei leia, et visiidi tegijate järele tuleks kabinetti tuulutada?

Sekretär naeratas ja härra Bergmann läks lõbusas tujus proua Antliitsi juurde.

Aulikul daamil oli parajasti hingepääs- tev kõnelus ühe ilusa, kuid väga viletsasti riietatud tütarlapsega.

— Meie ühisuse uus liige, — näitas proua Antliits tütarlapse poole.

See tervitas Bergmanni, kes teda ilma tseremooniata vaatles.

— Proua Antliits, olge head ja ärge unus- tage, et kahekümneviendal oktoobril on nõukogude film „Suurtükk ja traktor“, — üks suur katse ja jõudude ülevaatus meie ühisusele. Olge selleks päevaks valmis.

— Olge kindel, härra Bergmann, et ku- ninganna ühisus oskab oma liikmeid kind- lalt juhtida ja vastutab nende tegude eest.

* * *

Kui Berta koju oli tulnud, andis teenija talle kaks kirja. Berta luges emalt saadud kirja kiiresti läbi. Mehe poolt nagu ära pöö- rates kuivatas ta pisaraid. Ja emal pole ka kerge elada. Ja milline siis ka laste järelvaatamine. Selle juures unustas ta täiesti, et käes oli veel teine kiri.

Meelde tuletades vaatas ta seda ja nägi imestusega, et ümbrikul olev aadress oli masinal kirjutatud. Ta avas ümbriku ja hak- kas lugema.

„No, kuidas siis, tunnen ju Luise ühisust.“ Ja Berta käes värises paberitükk, mille nur- gal ilutses fashistide märk.

„Kuninganna Luise ühisus teatab oma liikmele, Berta Kreisele, tarvidusest klubisse tulla, kus seatakse üles küsimus demonst- ratsioonist osavõtmise kohta, mida korral- datakse 25. oktoobril, uue nõukogude kino- filmi puhul. Ilmumine sunduslik.“

Kaks-kolm korda luges Berta viimast sõna: „sunduslik“.

— Karl, Karl, mis olen ma teinud? — karjus hirmunud Berta, mehe juurde jook- tes.

— Vaata loe. — Ja Berta andis saadud kirja imestavale Karile.

Karl polnud mitte sugugi vähem imes- tanud kui ta naine.

— Ära ole nii rahutu. See on eksitus, — püüdis mees naist rahustada. — Nad ta- havad sind fashismi õnge püüda.

— Karl, see ei ole eksitus, — teatas Berta rahutult.

— Nüüd ma tean, mispärast mind töölt ei vallandatud. Ah, seda tegi kõik Berg- mann! Kõik tegi Bergmann!

Berta rääkis ärritatult, kuidas ta Berg- manni poolt antud ankeedile alla kirjuta- nud.

— Ma viin talle pileti tagasi. Las nad teevad sellega mis tahavad. Niisugune nurjatu teadis, et ma sel ajal millestki aru ei saanud. Ja tema käest sain pileti kui teisel päeval tööle tulin.

Berta otsib mingisugust karbikest ja lõ- puks leiab niitide, lapikeste ja nõõbikeste keskel uue puhta pileti.

— Ma ei ole kordagi isegi liikmemaksu maksnud, — lausus ta nagu sellega ennast õigustades.

— Minu naine — fashistliku ühisuse liige, — sõnas mees ironiaga.

Berta pahvatas: — Võib olla sa tahak- sid, et ma kommunistliku partei liige oleks.

Nii hilisel tunnil ei oodanud härra Bergmann mitte ühtegi külalist, pealegi veel naisterahvast. Ta pani juba pehmed kodused kingad jalga ja õõ-ülrikonna selga. Ta lebas diivanil ja suitsetas sigaretti. Kõrvaloleval laual oli klaas lõhnava musta kohviga.

Berta astus kiirete sammudega tuppa, paled punased ärritusest.

Härra Bergmann ei saa oma imestust varjata.

— Proua Kreise, teie nii hilisel tunnil. — Tal tulevad pähe mingisugused mõtted, vaatamata sellele, et Berta tõsine väljumine neile otsustavalt vastu räägib.

— Ma olen väga rõõmus teile klaasi kohvi pakkuma.

— Ei, tänan teid, — sõnab Berta kiirelt. Kui ta Bergmanniga räägib, tundub nii magusalt kohvi lõhna ja isukalt vaatab ta ümarguste võisaiade peale. Korruga tuli Bertale meelde, et ükskord juba see tuba temale püüniseks oli saanud.

Segaselt ja ärritatult seletab Berta, mis põhjusel ta siia tulnud.

Väga sõbralikult, nagu mingisuguse isearalise intiimsusega, tahab härra Bergmann teda veendumusele viia. Bergmann vaatab isukalt ta käsi ja lükkab ta varukad õladeni üles.

— Vaene laps! Kes teid õpetas niisugust rumalust tegema, et ühisusest lahkuda. See ei ole igatahes targalt tehtud. Administratsioon annab ühisuse liikmetele vallandamisel, ümberpaigutamisel ja palga vähendamisel eesõigusi. Mis sellest siis paha on? Ühisusest lahkuda on lihtne asi, kuid uuesti astuda pole enam nii kerge.

— Kuid ma ei teadnud, millele alla kirjutasin.

— Teile, kodanik Kreise, seletati küllalt kõiki küsimusi ja ma ei sooviks siiski teiega enam vaielda. Seda ei soovitata eriti veel naisterahvastega, kes... — siin härra Bergmann naeratas, — kes nagu teie 218¹⁾ paragrahvi rikkumises süüdi on.

— Kust teie teate? — sosistab Berta hääletult. Ja härra Bergmann tundis lõbu oma sõnade efektsusest.

— Seda polnud raske arvata. Teie minestus, laste ärasaatmine sügulate juurde, politseinikkude kartus, kui teid varanduse üleskirjutamine veel ei ähvardanud...

— Vähe mis teile paistis, — rääkis Berta ennast valitsevalt. — Tooge tõendused.

Nii või teisiti, võite teha, mida tahate. Siin on pilet! — Vihaselt kisub Berta pileti katki ja viskab tükid pehmele vaibale.

Ta on juba ukse juures, kuid viimane sõna jääb siiski Bergmannile.

— Ma soovin teile kangekaelsele head. Ja teie veel pahandate selle üle.

* * *

Väsinud peale rasket tööd, peseb Berta ennast kraani all ja võtab punase rätiku peast. Karl püüab talle igatemooni selgese teha, et ta koju jääks.

— Berta, mispärast sa lähed? Mina ei takista sind, kui sa vabriku koosolekule lähed. Mis puutuvad sinusse võõraste kakelused? Las kisuvad fashistid kommunistidega. Istu täna õhtu kodus. Täna ei ole nii külm. Ma jätsin natuke kartulaid õhtusöögiks. Tuletame vanu aegu meelde.

Berta ei vasta midagi ja Karl jätkab juba valjumalt ja kindlamalt:

— Ma ise ei taha, et sa fashistide liitu kuulud. Minule kõigepealt, kui sotsiaaldemokraadile, ei ole see hea. Ma aitan sind sealt välja — anna aega. Ainult ei ole tarvis kirustada. Sa ju tead, — Bergmannil on suur jõud. Ta mähkis sind ja mind oma võrku ja nüüd ei ole nii kerge vabaneda.

— Karl, ära raiska asjata tühje sõnu. Ükskõik lähen.

— Kuule, Berta, — rääkis Karl nii valjult ja vihaseks, et Berta oli imestanud tema häälekõlast. Berta pööras tema poole. — Meie sinuga oleme mitu aastat elanud. Kõik raskused ja rõõmud oleme ühiselt jaganud... Tuleta meelde lootusetat sõja-aastaid, meie kurbtust esimese poja Johannese surma puhul. Tuleta meelde kui meie teda surnuaiale saatsime, siis töötasime üksteist igavesti armastada. Siis sündis Hanna, Sa mäletad ju neid aastaid. Siis oli hea teenistus ja me sinuga elasime õnnelikult...

Karl peatas. Ta märkas rõõmuga, et Berta muutus nagu lahkeimaks.

Berta astus mehele lähemale ja see lähenemine, mis Bertale ebaomane, kattis kinni need lahkkelid, mis nende vahel tekkinud ja mis ähvardasid lahkuminemist kogu eluks ajaks.

— Ja me olime sinuga õnnelikud, — ütles Berta pehmelt, peaaegu õrnalt. — Ma ei eita seda. See õnn oli mul võimalik ainult sellepärast, et ma midagi ei teadnud, paljudest asjadest aru ei saanud... Nüüd, kuigi lähaks kõik endiselt, kuigi sa tööd saaksid, ja Frits ning Hanna, kellede

¹⁾ Saksamaal keelab 218 paragrahv ära abordi tegemise. Selle paragrahvi rikkujad langevad valju karistuse alla.

järele igatsen, koju tuleksid, — kuid siiski, Karl, ma ei oleks rahul endise eluga.

Ja kindlalt otsustavalt lisas ta juurde: — Ära tuleta möödunud aega meelde. Isegi tead — head oli temas vähe.

See viimane väljendus tegi Karlale tuska:

— Berta, meie laste pärast...

Berta kulmud tõmbusid valjult kortsu. — Ja nimelt — meie laste pärast ja nende parema tuleviku pärast lähen ma kommunistidega kaasa, — ütles Berta.

— Berta! — sai Karl vaevalt ütelda... Kuid juba oli Berta sammusid kuulda teiselpool ust.

* * *

Julgel sammul, punane pael rinnas, läheb Berta kahe sõbrannaga — naistöölisega... Nad ei olnud õigel ajal teatri pileteid osta saanud ja olid sunnitud, seansi alguks hiljaks jäädes, ootama kuni tulevad seltsimehed, kellelel ehk veel pilet tagavaras juhtub olema.

Eesruumis jalutab härra Bergmann. Ta on närviline ja vaatab kärsitult välisukse poole. Kõik noored ei olnud distsiplioneeritud. Neid on tänaseks kino-teatris liigvähe.

— Tarvis uulitsale vaadata, kas ei tule meie inimesed piletitega. — Ja Berta läks teistest sõbrannadest eraldudes ukse poole.

Tema järele läks Bergmann.

— Proua Kreise, ma oleks rõõmus teid jälle meie juurde võtma.

Berta pahvatab ja karjub üle teatri tulevate pea:

— Teie eksite, härra Bergmann, ma ei ole teiega, vaid teie vastu...

Ainult nüüd nägi Bergmann Berta rinnal punast paela.

— Ah nii, sina tulid siia ühes kommunistidega, et ühiskondlikkurahu ja kordarikkuda...

Tal jääb lause pooleli. Kusagilt ülevalt kuuldu metsik karjumine. Poisikesed ja daamid ühes lastega robivad salgas trepist alla.

— Seal on hiired, hiired, — jookseb keegi härra, kätega verist palet kinni hoides. Treppe mööda veerevad alla apelsiinid, mida jookseb rahvahulk maha paiskanud. Kisa ja karjumise hulgas kostsid korraga võimsad Internatsionaali helid.

Tuttavat hüüdu kuuldes ruttab Berta tagasi. Ärritatud Bergmann karjub politseikkudele:

— Mis te veel vaatate? Arreteerige ta!..

Üks politseikkudest võtab otsustavalt Berta käest kinni, kuid kõrvulukustav karjumine peaaegu nagu kisuks jalad alt ära. Vihane politseinik hoiab ühe käega palet

kinni, teisega tassib vastupanevat Bertat eemale. Temale appi ruttab teine politseinik. Uleval vaieldakse üks teisega.

Kuulda on natsionaalset hüümi ja „Internatsionaali“. Lisaks Bertale läheneb uusi arreteeritud ühes politseikkudega. Ja Berta seljataga on veel teisi, nii et vaevalt saab ümber pöörata.

— Ja Kreise ka siin!

— Tervitusi, Berta.

— Võitluse tervitusi!

Berta astub julgel sammul...

Ta teab, et tema järel on seltsimehed. See teadmine teeb ta rõõmsaks ja uhkeks. Ühel tagasivaatamisel kuuleb ta oma selja taga Klingerit häält.

„Kuidas, ka tema arreteeritud. See on paha. Klingerit on nüüd nii väga tarvis, kui peale arreteerimist ja demonstratsiooni täieline rahu algab.“ Ja Berta astub aeglasemalt. Sammub nüüd Klingerit kõrval.

— Nüüd asetatakse meid autosse, — räägib talle Klinger sosistades, — kuid sind vististi vabastatakse varsti. Nii siis, kuula, mida tarvis seltsimeestele edasi anda.

Kuid siin tuleb Bertale hea mõte pähe:

— Sinu tööd on rohkem tarvis kui minu oma, — sosistab Berta Klingerile salaja. — Kui meid hakatakse autodesse paigutama, siis teen ma nagu tahaksin ära põgeneda. Said aru?

— See ei ole kõik, — vastab Klinger sosistades.

— Siis põgened sina. Sest mina riskerin ainult üleareuse õõga politsei osakonnas. Ja jään töölt ära. Mul ükskõik, sest niikuinii ei lase Bergmann töötada.

— Ei, ei, Berta, sina ei tea, millega sa riskerid.

— Ole mureta, — ütles Berta vahele. Ja sel ajal kui läheneb kiire abi ning tekib minutiline segadus arreteeritute hulgas, tõukab Berta Klingerit käenukist.

Arreteeritud salgast kaugenevale Bertale lendab politseiniku kuul järele.

Kõikide tähelpanu on pööratud sellele vahvale naisterahvale, kes takistamatalt jookseb paneeli mööda. Mitte keegi ei pööra tähelpanu Klingerile, kes ühe põik-uulitsa varju ära kadus.

„See on ja päris haav.“ Midagi sooja voolab Berta käest. Imelik, et ei ole peaaegu mingisugust valu. Kõnniteel lamades märkab Berta vaevalt kellegi tuttava naisterahva nägu, kes hirmunult tema juures seisab. Vaevaselt avab ta huuled ja sosistab.

— Sina ära kardada... Nüüd kardan ma kõige vähem surma... mina tahan võidelda.

KINDLUSTAME RAHVUSVAHELIST SIDET

Kõrgemale internatsionaalne kasvatustöö

Kapitalimaadel suureneb päev-päevalt kõige metsikum, kõige ülbem terror ja surve. Kapitalimaadel heidetakse sajad ja tuhanded tööliselised vangikongidesse kõdunema, või lastakse maha politseinikkude poolt.

Majanduskriisi süvenemisega kasvab töötatöölise arv kohutavalt suureks. Nad elatavad endid ja oma perekonna liikmeid neist toidujäänustest, mis härraste laualt maha langevad.

Töö saamine kapitalimaadel muutub tööliste unistuseks ja kättesaamatuks lootuseks.

Samal ajal kui isad ja emad vangimaja müüride vahel kõdunevad, või uulitsavõitluses oma elu on annud, või töörõõrsede uksele ootavad, või uulitsatel näljastena tööd otsivad, — kasvab koduta laste arv kohutavalt.

Ja mitte üksi koduta laste, vaid ka koduta ja peavarjuta tööliste arv on määratu suur. Need on need, kes üürirahha maksmata jätmisel uulitsale tõstetud ja kes nüüd oma eluasemeteks majade eeskodasid ja keldreid ära tarvitavad. Suuremate kapitalistlike linnade ümbruses on tekkinud haletsemise väärilised ütikesed ja koopad koduta inimeste jaoks.

Üksi Põhja-Ameerika Ühendriikes on tänapäev üle miljoni koduta lapse.

Naistöölise ja alaealiste laste tööjõu ääretu kurnamine ja rõhumine ühelt poolt ja kõige metsikum surve ja õigusetu olek teiselt poolt — see kõik tõukab hulke võitlusele kodanliku korra vastu.

Viimastel kuudel on tööliklassi liikumises tõusu märgata, hulgad nihkuvad pahemale poole, klassivahed on selgemad kui kunagi varem. Kasvavad streigiliikumised real kapitalimaadel on tõendus, et peagi maailma tööliklass nõukogude Liidu eeskujul oma kodanlusega viimased arved õiendab, nad näitelavalt minema kihutab ja proletariaadi diktatuuri kogu ilmas maksuma paneb.

Väljamaa naisseltsiliste võitlusest peavad ka meie Nõukogude Liidu töötavad naisterahvad osa võtma. See võitlus, mis kapitalimaadel tööliklassi ja kodanluse vahel käimas on, seab ka meie, eestlaste, ja kõikide naisseltsiliste ette rea ülesandeid internatsionaalse kasvatustöö tõstmise alal.

Esiteks, et ei oleks ühtegi tehast, vabrikut, ettevõtet, kolhoosi ja sovhoosi, kus ei oleks Mopri rakukest. Mopri kasvatab hulke internatsionaalses vaimus, kasvatab selle poole, et iga tema liige oleks klassiteadlik ja kindla ilmavaate omandanud.

Teiseks, tuleb kindlustada moraalselt ja aineliselt toetust kapitalimaadel olevatele klassivendadele ja -õdedele.

Kolmandaks, igasse tehasesse, vabrikusse kolhoosi, sovhoosi, külanõukogusse ja punasesse nurka organiseerida Mopri nurk, kus kapitaiimaadel valitsevat terrori ja tööliklassi rasket olukorda piltide ja diagrammide alal kujutatakse.

Neljandaks, tuleb järjekindlalt viia poliitkasvatustööd Mopri rakukestes. Pidada järjekindlalt vestlusi ja loenguid kapitalimaadel elavate tööliste võitlusest ja suurenevast terrorist. Korraldada kodanliku terrori vastaseid protestmiitinguid.

Viies, pidada järjekindlat sidet välismaa poliitvangidega ja töölistega. Kirjutada neile meie tööliste ja kolhoosnikkude kangelaslikkusest ja ennastohverdavast võitlusest sotsialistliku, klassitu ühiskonna valmimise eest. Kirjutada meie viisaastakute suurtest saavutustest ja edusammudest, mis on paremaks ergutuseks ja eeskujuks kapitalimaadel võitlevatele tööliste, et nemadki N. Liidu eeskujul peatsele otsustavale võitlusele tõttaks ja kurnajate kaela kahekorra keeraks.

Kuuendaks, organiseerida tööstuses kui ka kolhoosi ja sovhoosi põldudel Mopri nimelisi valmistuslikke ja isetasuvuslikke brigaade, nendes paremaid Mopri töölisi brigadiirideks välja eraldades.

Need Mopri nimelised valmistuslikud ja isetasuvuslikud brigaadid võtavad eneste peale teatud kohustused ja ülesanded, ning peavad kõik tegema, et neid ülesandeid täita ja ületada.

Seitsmendaks, laiendada naisseltsiliste ja pioneeride keskel internatsionaalselt tööd, tõsta naisseltsiliste keskel poliitühingalist kasvatustööd, neid igasugustesse ringidesse tõmmates. Kasvatada igast naistöolisest, naiskolhoosnikust, naissovhoosnikust sotsialistliku ühiskonna teadlikke ehitajaid ja võitlejaid, kes valmis on püüsi kätte võtma, kui imperialistlikud haikalad

julgeksid kõigi maade tööliste sotsialistlikule isamaale kallale tungida.

Kõik naisseltsilised — agaralt tööle oma poliitiliste teadmiste taseme tõstmise alal. Näitame oma tööga ja võitlusega, et Nõukogude Liidu töötavad naisterahvad on kõige eessammuvad naisterahvad kogu ilmas, kellede võitlusest kapi-

talimaadel võitlevad naistöölisel uut jõudu ammutavad.

Enamlikku võitluslippu kõrgel hoides, koonduvad naistöölisel käsi-käes mees-töölistega revolutsioonilisse võitluse, ja see võitlus ei vaibu enne kui kodanlus on vägivaldselt kukutatud ja proletariaadi diktatuur maksma pandud.

E. Uudeküll.

Võitlus on alanud

Millised väljavaated on Inglismaa töötavatel naisterahvastel 1933. aastal? Miljonid mees- ja naistöölisel heidetakse vabrikutest välja, päev-päevalt kasvab töötute hulk. Tuhanded naisterahvad on metallitööstuses ja teistes tööstusharudes reservis, et sõja lahtipuhkemisel mees-töölisi asendada.

Kasvab töötute hulk, sotsiaalne toetus haiguste puhul ja teistel juhtumitel on langenud alammäärani.

Samal ajal raisatakse sajad miljonid naelsterlinguid tapariistade valmistamiseks.

Inglismaa sõjaväge ja sõjariistu saadetakse Idasse Inglismaa sõjalise baasi kõvendamiseks Põhja-Hiinas ja Mandshuurias. Persia lahte hoiab Inglismaa oma küünte vahel, Läänes reorganiseeritakse sõjaväge ja mereasjandust.

Rahvasteliit ja reformistid töölisteparteis on kodanluse peatoeks. Samal ajal räägivad nad ilusaid sõnu rahust ja sõjariistade vähendamisest ja püüavad kõigest hingest, et töölisel ei protesteeriks sõja ettevalmistamise vastu.

„Ühise kuningriigi“ huvides peavad töötavad naisterahvad toiduainete eest kõrgeid hindu maksma. Sisseveetavate kaupade pealt võetav toll on hiigla kombel tõusnud ja piiratakse liha ja nisu sissevedu, mida kõige laialisemad töötavad hulgad tarvitavad.

„Ühise kuningriigi“ huvides vähendatakse tuntavalt tööliste, eriti veel naistööliste palkasid Inglismaal.

Inglismaa valmistub Nõukogude Liidu vastasele interventsioonile. Sel eesmärgil provotseerib ta kaubanduslikkude läbikäimiste katkestamist viimasega.

Rida tõsiasju kinnitavad, et Inglismaa töötavad naisterahvad saavad aru läheneva sõjalise hädaohu kasvust. Paljud Londoni linna naistöölisel võtavad agaralt osa sõjavastastest demonstratsioonidest.

1933. aastal jaanuarikuul vangistati rida naistöölisi, kes protestiks imperialistliku Jaapani kallale tungimise vastu Hiinamaale Londonis oleva Jaapani esin-

duse akende purustamisest osa olid võtnud.

Kuid need on kahjuks ainud üksikud tõsiasjad, sest seniajani pole töötavaid naisterahvaid mobiliseeritud hulgaliseks võitluseks sõjavägede ja sõjariistade saatmise vastu Kaugesse Idasse.

„Sotsialistid“ aga laboristide parteis, kes schovinismi haigust põevad ja kõik teevad, et tuhandete naistööliste revolutsioonilikkude võitlustahet murda, manitsevad töölisi isamaa kaitsemisele.

Kommunistlik partei võttis agaralt osa Londoni õmblusvabrikutes töötavate naisterahvaste mobiliseerimisest ja organiseeris neid võitlusele töötasu kõrgendamise eest. Mobiliseeris hulga naistöölisi punastes ametiühisustesse ja laiendas kommunistliku partei mõju naistööliste keskel.

Inglismaa raudteetöölisi ähvardab palga vähendamine. Sidevuses sellega püütakse ka raudteetööliste naisi võitlusele tõmmata.

Inglismaa kommunistlik partei hakkas töötavate naisterahvaste mobiliseerimisele suuremat tähelepanu pöörama.

Kommunistlik partei on naistöölistele lähenenud, on ainult tarvis seda tööd elavustada, järjekindlamalt juhtida, tugevusvõimelisi loosungeid üles seada ja hulkasid mobiliseerida võitlusele nende igapäevaste nõudmistele ümber.

Algus on tehtud ja on olemas rida uusi kokkuvõtteid, nimelt solidaarsuse võitmine naistööliste keskel.

Majanduslik „kokkuhoidmine“ Inglismaal peksab eeskätt naistöölisi ja lapsi, kellede võitlustahe leidis väljendust näijamarsides, hulgalistes demonstratsioonides reas linnades. Tarvis on kõvendada tööliste klassivõitluse võimet. Seda saadakse kiirelt ja kõige paremini töötavate hulkade nõudmistele eest võitlusele tõttamisega. Meie igapäevase võitluse juhtivusega naistööliste keskel muudame miljonilise tööliklassi võitlusearmee, et kapitalistlikku korda kukutada.

SÕNUMID

Võitlusele ühistoitluse eest

„Edasi“ nimelisest kolhoosist Volossovo raioonist kirjutab naiskolhoosnik toimetusele, kuidas nad läinud aastal ühissöögilaua juures korralikult igapäev süüa said ja sellega naiskolhoosnikkude tööjõud otsarbekohaselt sai ära kasutatud. Milgil põhjusel ei organiseerita käesoleval aastal ühissöögilauda ja iga kolhoosnik peab oma isiklikes majapidamises toitu valmistama, mis tuntavalt mõjub tööviljakuse tõstmise peale. Sagedasti ei saa üks kui teine naiskolhoosnik õigel ajal tööle või tuleb varem töölt ära; et perele toitu valmistada. Sel ajal kui kolhoosis tööjõust puudust tuntakse, kulub naiskolhoosnikkude tööaeg koduse majatalituse ja söögivalmistamise peale, mille tagajärjel kolhoosiline valmistus kannatab.

Kolhoosi juhatusel tuleb ühissöögilaua organiseerimise küsimus üles tõsta ja

omalt poolt kaasa aidata, et ühissöögilaud kõige lähema aja jooksul saaks tööd algada. Need kogemused, mis me läinud aastal ühissöögilaua töös omandasime, tuleb käesoleval aastal söögilaua organiseerimises ära kasutada ja ühistoitlus nii seada, et iga kolhoosnik oleks korralikult ja õigel ajal süüa saanud.

Toidu valmistamisel tuleb silmas pidada toidu omaduslikku külge ja hoolitseda selle eest, et toiduaineid kõrvale ei toimetataks ja kõik määratud toiduhulk ühiskatlasse pandaks.

Läinud aasta kogemusi ühissöögilaua organiseerimises aluseks võttes, oleme kindlalt veendunud, et ühistoidu valmistamine oma nime tõesti väärib ja õigustab.

E. P.

Kulakud mängivad esimest viiulit

Domkino külanõukogus olevatesse kolhoosidesse on klassivaenlased sisse pugenud ja teevad tasapisi õonestamise tööd. Rida kahjutegijaid nagu Tisler, Napason ja Käärik elavad kolhoosis ja teevad kolhoosivastast tööd, mis terve rea kolhoosnikkude keskel kõige õiglasemat rahulolematust esile kutsuvad. Kui lõpuks kolhoosnikud kulaku Napasoni kolhoosist välja löid, siis tuli tal „oma mehi“ kolhoosi sokutada, sest muidu ei oleks klassivaenlastel kolhoosiga enam sidet.

Ja hiljem kolhoosi esimehe äraoleku sokutasid Tsilk ja Sarapuu Napasoni 2 tüdruku kolhoosi tööle. See näitab, millist oportunistlikku poliitikat meie küla tööliised ajavad.

Kõik naiskolhoosnikud ja naisdelegaadid, nõudke klassivaenlaste väljaajamist kolhoosi piiridest, näidake nende vastu kõige suuremat sallimatust. Nõudke klassivaenlaste kaitsjate ja hooldajate vastutusele võtmist.

K.

Võitlusele majanduse tõstmise eest

„Edasi“ nimeline kolhoos on üks kõige vanematest kolhoosidest terves Domkino külanõukogus. Kolhoosis töötab juba mitmendat aastat piimafarm. Meil on kaunis hea koguke kariloomi, kuid nende toitmises tuleb suuri raskusi ette, nimelt puudub loomatoit. Läinud aastal tegime silost, mis korratu valmistamise tagajärjel soojaks läks ja loomade toitmiseks kõlbmatuks muutus.

Niisama lubamatu nähtusi tuli läinud suvel ette ka heina tegemisel. Ristikhein jäeti heinamaale mädanema. Sarnaseid väärnähtusi ja niisugust kuritegevust näeme igal sammul. Kevadel hariti maa üles, külvati peedid maha ja lasti kasvada, — keegi ei vaadanud aga järele, kuidas need peedid ka kasvavad. Peedid kasvasid

rohtu täis ja hävinesid, keegi ei võtnud vaevaks neid rohust puhtaks kitkuda. Peedid, mis lauda läheduses kasvasid, lasti karjal ära tallata, nii et ka need kuritahtliselt hävinesid. Karjaed oli katki, loomad liikusid vabalt igalpool, kus nad aga midagi söögipoolist leidsid.

Kõike seda häbematut lohakust võib otsekohe kolhoosi majanduse lõhkumiseks nimetada. Ja teist nime talle anda ei võigi. Haritakse maa üles, raisatakse seemneid ja tarvilikku tööjõudu ja sealsamas jäetakse põllule mädanema. Loomatoidu puudusel olime sunnitud loomi varasel kevadel metsa ajama. Mittekorraliku toitmise tagajärjel on lehmade pilmaand märksa langenud.

Samasugust kuritegevust näeme ka viljaseemnete küsimuses, kus viljast viina aetakse ja külv seemneta jäetakse. Kolhoos on mitu aastat vana ja peaks üks tugevamatest kolhoosidest olema. Aga kuidas saab kolhoosi majanduslises ja organisatsioonilises kindlustada, kui kolhoosi juhtivad töölised, nagu kolhoosi esimees ühes majandusjuhatajaga, kolhoosi varandust kõrvale toimetavad, mille eest nad hiljem kõrvaldati. Vähe on sellest, et neid kohustuste täitmisest kõrvaldati, vaid nad tuleks ühiskondliku vara kõrvaldamise eest kohtulikule vastutusele võtta.

Käesoleva kevadkülvil hoogtöös tuleb rida raskusi ette ka kõõgivilja mahategemisel. Puuduvad seemned ja hobuste tööjõud on nõrk. Kui meie kolhoos läinud aastal veojõuga kindlustatud oli, siis on see käesoleval aastal üks valusamatest küsimustest. Tööhobused on osalt vanad ja viletsad, paremad hobused müüdi läinud aastal ära või pekseti surnuks. Hobuste kuritahtlise hävitamise eest peavad süüdlased kõige valjumat karistust kandma.

Kõik need väärnähtused ja kuritegevused sünnivad meie parteiliste ja nõuko-

gude organisatsioonide silma all ja nende kaasteadmisel. Hobuse surnuks peksejaid ei juleta kohtulikule vastutusele võtta, kartes, et Villemson ei hakka siis enam tööle. Kuidas nimetada sarnast suhtumist kolhoosi varasse, kui siin kolhoosi vara hävitaja mõnede kolhoosi juhtivate seltsimeeste poolt kaitset leiab. Klassivaenlane hävitab ja lõhub kolhoosi majandust ja siis veel tuntakse hirmu, et hävitaja viimaks ära läheb. See on kõige avalikum ja närusem hirvitamine meie partei ja nõukogude valitsuse vastuvõetud otsuste peale.

Siin tuleb ausalt töötavatel kolhoosnikudel kõige otsustavam tuli avada nii kolhoosi majanduse lõhkujatele kui ka nende kaitsjatele ja nõuda nende vastutusele võtmist. Mees- ja naiskolhoosnikud peavad klassilist valvelolekut kõvendama ja klassivaenlase iga väiksemat kuritegevust ajalehtis ja ajakirjus kõige armuheitmatalt paljastama. Vaatamata sellele, et meie töös rida raskusi on, peame nendest raskustest üle saama ja oma töö niisugusele kõrgusele tõstma, et see kindlustaks kõrgemaid temposid.

Naiskolhoosnik.

Niisuguste kasvatajate koht ei ole lastetoas

Praegusel silmapilgul, mil naisterahvaste tööjõud sotsialismi ehitustöös sajaprotsendiliselt ära kasutatakse, omandab lastetuba eriti suure tähtsuse.

1. maist avati meie Kalohini sovhoosis, Strungi rajoonis, lastetuba. Lastetoas töötab 2 palgalist töölisi, üks juhatajana ja teine lastekasvatajana.

Üirikesel ajal jooksul on lastetuba töös lubamata nähtusi lastekasvatajate poolt avalikuks tulnud.

18. mail ärapeetud koosolekul tuli välja, et lastesõime kasvataja on lastele määratud kompekid ja biskviidid ise ära söönud ja lapsed ilma jätanud.

Niisama jätab laste eest hoolitsemine ja järele vaatamine palju ja palju soovida. Suuremad lapsed jooksevad ilma järele vaatamata sealautades ja poriaukudes, ennast igasuguse mustusega võimatumalt ära määrades. Väiksemad lapsed, kes veel ei käi, on äärmiselt mustad — näod ja käed pesemata, riided määrinud ja märjad, — hoolitsev käsi puudub täiesti. Kuna lapsed märgades riides ja poolalasti on, siis seda lubamatum on, et toas tuuletõmbus valitseb, mis mõnegi lapse tervisele hädaohtlikuks võib saada.

Samal ajal kui lastetoas olevad väiksed mudilased ilma hoolitsejata on, kasvataja laulab ja heegeldab pitsi ja juhataja ajab piibujuttu supikeetjaga.

Sarnasele kuritegevusele ja lohakusele tuleb viibimata lõpp teha. Meie, naissovhoosnikud, kes meie sovhoosi majanduse tugevdamise eest võitleme, ei või lubada, et meie laste kasvatajateks on niisugused inimesed, kes laste toidust endid tahavad nuumata, kes lastetuba suurt tähtsust rüvetavad ning alla hindavad. Sarnased kasvatajad, kui neid selleks võiks nimetada, ei vasta meie tänapäeva nõuetele ja neid tuleb viibimata kõrvaldada. Niisugused kasvatajad võivad lastetuba tähtsust alla kiskuda ja lastetuba organiseerimisele kahju tuua. Siin peavad lastevanemad küsimuse otsekohe üles seadma ja nõudma niisuguste kasvatajate viibimata kõrvaldamist.

Naisseltsiliste keskel on palju lasteemasid, kes tugevaid lapsi on üles kasvanud, — miks ei võiks neid seltsilisi lastetubades ära kasutada? Kui väljaeraldatud seltsiline pole vastavaid lastekasvatajatekursusi läbi teinud, eks ta siis oma igapäevases töös õpi ja hea suhtumise juures võib ta lastetuba töö tõesti väärihisele tasapinnale seada.

E. Oks.

ARSTI VESTLUS

Võitlusele mittekultuursuse vastu

Tsaari Venemaa oli riik, kus lopsakalt õitses siifilis, sügelised ja teised haigused, mis mustusest, pimedusest ja mittekorrallikkudest eluviisidest tingitud olid.

Siifilist põdev haige külvas külla sattudes nakkushaigust laiali nii oma sugulastele kui ka ümbruses olevatele inimestele.

Õige arstimise puudumisel viis see mitte üksi haige, vaid ka tema järeltuleva soo hävinemisele.

Prostitutsioon muutus linnades kapitalismi paratamatuks kaaslaseks, sest viletsad elutingimused tõukasid noori naisterahvaid enese keha müümisele, naisterahvast kaubaks ja metsiku kurnamise esemeks muutes.

Oktoobrirevolutsioon hävitas prostitutsiooni ja suguhaiguste aluspinna. Ta kaotas suguelu küsimust ümbritseva salasuse ja pani sellesamaga päri suguhaiguste levinemisele.

Oktoobrirevolutsioon likvideeris naisterahvaste mitteühedõigusluse eluolulistes küsimustes. Peetakse võitlust prostitutsiooni vastu mitte kodanliku silmakirjaliku reklaamimeerimisega, vaid juhitakse uulitsale langenud naisterahvad õigele eluteele. Kapitalistlik linnades organiseeritakse avalikke lõbumaju, kus arstide järelvaatusel toimub naisterahvaste keha ostmine ja müümine.

Noukogude Liidus korraldatakse vastavald kasvatustööd, kus arstide järelvaatusel kasvataatakse endised langenud naisterahvad korrallikkudeks kodanikkudeks. Neis asutustes arstitakse haiged suguhaigustest terveks kõige uuemate arstibinõude tarvitusele võtmisega.

Meie võime uhked olla prostitutsiooni hiigla vähenemise pärast, mida me tööpuuduse likvideerimisega saavutasime.

Niisama näeme hiiglasuuri edusamme võitluses suguhaiguste vastu.

Teises viisaastakus, sotsialistliku ehitustöö kasvu viisaastakus, klassideta ühiskonna viisaastakus seatakse tervishoiu asutuste ette terve rida ülesandeid, mida peame kõige laiemate hulkade aktiivsel kaasaaitamisel teostama.

Need on: a) prostitutsiooni ja koduta inimeste, siifilise, tripperi ja nahatiisikuse kiire vähenemine;

b) rea nahahaiguste, kui ebasanitaarse, mittekultuursete ja mittekorrallikkude eluviiside tagajärje likvideerimine.

Töötavate hulkade tervishoiu küsimuste ja eluolu tingimuste paranemine loovad kõik eeldused selleks, et neid ülesandeid teostada.

Milliste abinõudega seda plaani kavatsetakse teostada?

1) Siifilise likvideerimine külas ja rahvuslistes raioonides ning tripperisse haigeksjäävate laste terveksarstimist saavutamise sugu- ja nahahaiguste dispanseride kõige laialisema organiseerimisega. Need dispanserid selgitavad välja haigeksjäämise allikad, ühes nakkushaigete täieliku kõrvaldamisega ja kõikide raskejalgsede naisterahvaste läbivaatamisega.

Rahvuslistes oblastites ja vabariikes organiseeritakse suguhaiguste osakonnad, kus ette valmistatakse tervishoiu kaadreid vähemusrahvustest. Lastakse välja laialt nõuetavat kirjandust rahvuslistes keeltes ja tehakse kõige laialisemat kultuuritööd vähemusrahvuste keskel.

Suurt tööd tehakse tervishoiu küsimuste alal laste ravitsemiseasutustes, mis laste suguhaigusse jäämise juhtumid võimatuk teeb.

Suguhaigeks jäämise juhtumite langevamiseks märgitakse kõigi elanikkude arstiline läbivaatus dispanserides, mis arstimise tööd mitte ainult süvendab, vaid haigeks jäämise juhtumid juba nende arenemiseastmes välja selgitab.

Prostitutsiooni likvideerimise saavutamise sotsialistliku ehitustöö edaspidise arenemisega. Suurt osa etendab siin alkoholivastane võitlus ja kasvatustöö paremale järjele tõstmine noorte seas.

Olemasolevate arstiasutuste võitlus naha- ja suguhaiguste vastu suureneb kahtlemata veel enam teisel viisaastakul. Kõikidesse raioonidesse organiseeritakse külaelanikkude jaoks arstlikud vastuvõtu punktid. Tööstuslikkudesse kohtadesse organiseeritakse dispanseride osakonnad, mis piinlikult uurivad tööliste ja teenijate tervislikku seisukorda ning haiguste kõrvaldamiseks vastavaid abinõusid tarvitusele võtavad.

Eriti suurt tähelepanu peab pöörama võitlusele nahatiisikuse vastu. Laiendatakse sellekohaste arstiasutuste hulka, mis kindlustab nahatiisikuse juhtumiste väljaselgitamist ja edaspidise järjekindlama arstimise läbiviimist. Need on mõningad abinõud võitluses naha- ja suguhaiguste vastu teises viisaastakus.

Ei saa kahtlust olla, et suguhaigused on kapitalistliku korra pärandus ja kuivõrd meie sotsialismi poole edasi läheme, seda võrd kaovad suguhaigused. Terve tööliklassi ja kolhoosnikkude hulkade ülesanne on suguhaiguste vastasest võitlusest aktiivselt osa võtta.

Üleskutse

Kallid naisseitsilised naiskolhoosnikud ja õpetajad!

Külas käib visa võitlus koristustööde ettevalmistuseks. Mees- ja naiskolhoosnikud võitlevad põllul kitkumistööde kiirema lõpetamise eest, võitlevad kõrgema viljasaagi eest.

Nii ühest kui teisest eestlaste kolhoosist tulevad teated kinnitavad, et reas kolhoosides läheb töö visalt, ei ole töös murrangut läbi viidud, ega pole kitkumiseks täielikult ettevalmistatud.

Eriti jäi kevade külvihoogtöös maha kolhoos „Koit“ Domkinos. Mustal tahvlil külvihoogtöö mahajäämise pärast olid Seredka, Strugi ja rida teisi raioone.

Brigaadid ei olnud kindlasti maaalade juurde kinnitatud, üksikud brigaadi liikmed ei tea, mida nad tegema peavad. Brigaadide oskanud tööjaotust oma liikmete vahel nii sisse seada, et kõik töäjõud oleks kõige otstarbekohasemalt ja kasulikumalt ära jaotatud.

Ei saa ka sellest vaikides mööda minna, et kolhoosi juhatus juhtis puudulikult brigaadide tööd, kes sagedasti töötasid omaenese äranägemise järele, ilma kindlate maaaladeta, ilma kindlate normideta, mis miidugi loomulik nähtus ei olnud. Ei teinud üks või teine valmistuslik brigaad nii tööd kui tarvis, siis mõjus see kõik külviplaani täitmisele ja kutsus lõhed esile.

Terves hulgas eestlaste kolhoosides viidi külvihoogtööd tõeliste enamliste tempodega ja saavutati häid tagajärgi.

Kuid sellest on veel vähe, kui me ainult külvihoogtöö läbiviimise eest võitleme ja sellest meie ajakirjades, ajalehtis ei kirjuta.

Iga naiskolhoosnik, naisdelegaat peaks agaralt oma tööst ja võitlusest ajakirjas kirjutama, näidates oma kangelaslikku tööd teistele kolhoosidele, et need neist kogemustest ja edusammudest õpiksid ja oma töös neid kogemusi ära kasutaksid. Soovitav oleks, et naisseitsilised kirjutaksid, kuidas nad külvihoogtööst osa võtsid, milliseid näitajaid nad saavutasid ja kas kõik naiskolhoosnikud olid töösse tõmmatud või mitte.

Niisama tuleks seltsilistel kirjutada sotsialistlikkude tööviiside üle. Näiteks kas kolhoosis on kolhoosnikkude vahelisi lepinguid sõimitud ja kui on, kuidas neid täidetakse.

Erilise suure tähtsuse omandab külvihoogtöö läbiviimises ühiskondliste ettevõ-

tete, nagu lastetoa, lasteplatside ja ühis-
toitluse organiseerimine.

Nende ettevõtete organiseerimisel vabanevad naisseitsilised tüütavast ja koormavast tööst ja nende tööjõudu võib kõige kasulikumalt, kõige otstarbekohasemalt ära kasutada. Läänud aasta kogemused näitasid, kuidas neis kolhoosides, kus ühis-
toitlus oli organiseeritud, sai naiste tööjõud palju otstarbekohasemalt ära kasutatud kui neis kohtis, kus ühis-
toitlus puudus.

Uute eluoluliste ettevõtete organiseerimine loob kõik eeldused selleks, et naiskolhoosnikud võiksid oma poliitilise tasapinna tõstmise eest võidelda, et naiskolhoosnik ja kehvik-keskmik üksikmajapidaja naisterahvas saaks ühiskondlistest tööddest ja igasugustest ringide tööddest osavõtta ja oma silmaringi laiendada. Naisseitsiliste kultuurse tasapinna tõstmises peab võimsamaks sõjariistaks olema ajakirjandus. Juunikuul algas kirjanduse, eriti ajakirjade ja ajalehtede laialilaotamise hoogtööpeale. „Külvaja“ kirjastus teeb omalt poolt kõik, et kirjandust hulkadele lähemale viia. Ei pea olema ühtegi eestlaste kolhoosniku majapidamist ega tööliste korterit, kus ei oleks naiste ja kirjanduslikku ajakirju ega ajalehte „Edasi“. Kirjastus võtab omalt poolt kõik abinõud tarvitusele, et ajakirjad õigel ajal ilmuksid ja lugejad nad korralikult kätte saaksid.

Niisama teevad omalt poolt ajakirja toimetajad kõik, et lugejate nõudmistele vastu tulla ja ajakirja sisulise külje tõstmisele suuremat tähelepanu pöörata.

Eriti pöörab „Naistööline ja naiskolhoosniku“ toimetus kõikide naisseitsiliste poole üleskutsega, et seltsilised ajakirja tellijate arvu tõstmisest aktiivselt osa võtaksid, et iga naiskolhoosnik oma ajakirja telliks, aktiivne kirjasaatja oleks ja ühe teijaja juurde võidaks. Ajakirjade ja ajalehe paremaid laialilaotajaid premeeritakse kirjastuse poolt.

Ajakirja „Naistööline ja naiskolhoosniku“ toimetus loodab, et kõik naisseitsilised ja kolhooside ning nõukogude ühiskondlik aktiiv kirjanduse suurest tähtsusest arusaavad ja omalt poolt kõik teevad, et ajakirjade tellijate arvu tõsta. Peale selle loodab ajakirja toimetus, et naisseitsilised ühes kui teises neile mitte arusaadavas küsimuses pööraksid toimetuse poole. Nende küsimuste peale on toimetus alati valmis vastama. Ei saa ju niisugust asja olla, et naisseitsilisi üks või teine küsimus ei huvitaks või neile kõik arusaadav oleks.

Tiheda sideme loomisega suudame tööniisugusele tasemele seada nagu seda igalt ajakirjalt ja ajalehelt nõutakse.

Tellimisi võetakse vastu kõigis postiajakondades ja „Külvaaja“ kirjastuse volinike kude poolt.

„Naistöölise ja naiskolhoosniku“ tellimine aasta peale maksab kuus rubla, poole

aasta peale — kolm rubla. Üksiknummer maksab 60 kop.

Kõigis küsimustes pöörake ajakirja toimetuse poole järgmisel aadressil:

Ленинград 31, Улица 3 июля, дом 48.
Изд-во „Кюльвая“.

Kommunistliku tervitusega „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse.

Valmistame ette keemiasõjaks

Meie majandusliku arenemise hiiglasuured edusammud sotsialismi alal ja järjest kasvav majanduslik kriis kapitalistlikkudes riikides on sügavate vastuolude peapõhjusteks, mis Nõukogude Liidu ja kapitalistlikkude riikide vahel valitseb.

Maailma kodanluse eesmärgiks on hävitada ükskõik millise hinna eest oma verivaenlane — Nõukogude Liit — üleilmse revolutsiooni võitluse kants. Sel eesmärgil valmistavad imperialistlikud riigid Nõukogude Liidu vastasele sõjale ja interventsioonile ette. Inimsugu pole veel unustanud haavu, mis 1914—1917. a. maailmasõda enesega kaasa tõi. Nüüd, kus sõjatehnika alal uusi hiiglasaavutusi tehtud, saab eelseisev sõda palju hävitavam ja verisem olema.

See põhjustab meid asüma kaitse organiseerimisele õhulaevastiku ja eeskätt õhukeemilise kallaletungimise vastu.

Kui oskame õieti organiseerida elanikkude kaitset õhukallaletungimise vastu, see tähendab sõja ajal osaliselt, või isegi täielikult hädaohust pääseda.

Imperialistlikus sõjas oli mürkainete hävitav mõju väga suur, mida soodustasid mitmed põhjused: kõigepealt mürkainete ülisuur kartus; teiseks, sõjavägedel puudusid esialgul igasugused võtted ja abinõud mürkainete tarvitamiseks; kolmandaks, tehniliselt väljatöötatud isikliku kaitse — gaasimaske ja kaitseriiete puudumine; neljandaks, hilisematel sõjaastatel mürkainetega ümberkäimise, kiire kasutamise ja hoidmise oskuse puudus; ning viiendaks, ei osatud esimest abi anda mürkainetega kihvtituse puhul.

Nagu meie teame, on võitluses mürkainete vastu kõige suurem tähtsus isikliku ja kollektiivse kaitse organiseerimisel, õigeajalisel ja õigel abiandmisel.

Õhupealetungimine vaenlaste poolt võib saada tuntavalt nõrgestatud ja sellest saadud kaotused võib nullini viia, kui iga tööline ja kolhoosnik oskab kaitseabinõudega ümber käia ja sellel alal järjekindlalt selgitustööd teeb.

Igal naistöölisel ja naiskolhoosnikul ning kõigil töötavatel naisterahvastel tuleb tundma õppida kõigi mürkainete omadusi, kuidas nad inimese organismile mõjuvad ja kuidas nende vastu kaitset organiseerida.

Mitmesugused mürkained avaldavad inimese organismi peale väga mitmesugust mõju. Mürgituse tagajärjed olenevad kõigepealt mürkaine hulgast, mis organismi peale mõjus, selle tarvitamise viisist ja mürkaine mõjuavalduse kestvusest.

Mõju järele, mida mürkained inimese organismile avaldavad, jagatakse nad viide gruppi: 1) lämmatavad; 2) üldmürgitavad; 3) põletavad; 4) ärritavad ehk aevastusgaasid; 5) pisargaasid.

1. *Lämmatavad mürkained* mõjuvad väga raskelt kopsude peale, tekitades peavalu, südamepööratust, rinnavalusid, tugevat kõha ja mõnikord isegi kopsukangestamist, millele surm järgneb. Sellesse mürkainete gruppi kuuluvad: gaasid — kloor ja fosgeen, vedelikud — difosgeen ja klooripikriin.

2. *Üldmürgitavad mürkgaasid* mõjuvad kogu inimese organismi peale, eriti vereringkäigu ja närvidesüsteemi peale, tekitades kõha, raskekujulist nõrkust, jõukaotust, tugevakujulist hingamise tegevuse seisnrajäämist ja mõistuse kaotust.

Sellesse mürkainete gruppi kuuluvad vingugaas ja tsüaanhape.

3. *Põletavad mürkgaasid* mõjuvad naha, silmade ja hingamisteede tegevusele. Mürgitusel saavad silmad ärritatud ja hakkavad punetama, inimene hakkab aevastama ja peagi tuleb esile hingamise ja seedimise organite mürgitus. Kui mürkaine tilk või auru naha peale satuvad, ilmub sinna kohale punetus, kangestus, tekivad läbi paistvad villid, mis suurteks rakkudeks muutudes mõni päev hiljem katki lähevad, väga visalt paranevaid haavu järele jättes.

Sellesse mürkainete gruppi kuulub ipriit, mis siia maani tuntud mürkainete hulgast kõige hirmsam.

4. *Ärritavad ehk aevastuse märkgaasid* kutsuvad esile valud rinnus ja kõhus ning raskendavad hingamist, tekitades põõritust, oksendusi, tugevaid aevastusi, kõha, mis inimese ära nõrgestavad. Niisugusteks märkaineteks on kindlad ja vedelad arseeniku ühendused (dik-adamsiit j. t.).

5. *Pisarmärkgaasid* kutsuvad esile silmade ärrituse ja nii tugeva pisaratevoolu, et inimene midagi ei näe ja silmi lahti ei või teha.

Abiandmine märkgaasidest kannatanuile

Esimene abiandmine märkgaasidest kannatanutele on mitmesugune ja oleneb ära sõjalis-mürkaine omadusest ja tema mõjuavalduse suurusest.

Esimest arstiabi tuleb kõigile ühte viisi anda, olgu siin tegemist raske- või kergekujulise mürgitusega. Kõigepealt tuleb kannatada saanud isik mürgitatud kohast eemale viia. Vaadata järele kas haigel gaasimaske korras on ja õieti pähe pandud, mis siis ära võetakse kui mürgitatud piirkonnast välja on jõutud. Haige tuleb niisugusesse ruumi asetada, kus oleks küllaldane värske õhu juurdevool. Kannatada saanud tuleb kohe riided ja pesu vahetada, eriti veel siis kui ipriidimürgitusega tegemist on.

Kuivõrd pealmised riided enesesse märkaineid sisse imevad, eriti aevastus- ja põletis märkgaasid, siis tuleb riided kohe ära võtta. Haige tarvis soojade tekkide ja riitega kinni katta või soojavee pudeletiga soojendada.

Kui pisargaasi mürgitamise tagajärjel on tugev pisarate voolamine, siis tuleb silmi 3-protsendilise boorveega või 2-protsendilise soodalahuga või puhta veega pesta. Kunagi ei tohi silmi kätega või rätikuga hõõruda, sest see ainult ärritab silmi. Rinnavalude vaigistamiseks tuleb järgmist segu sisse hingata: 40 osa alkoholi, 40 osa kloroformi, 15 osa eetrit ja 5 osa tinkpiiritust.

Lämmatavate märkainete (fosgeeniga, difosgeeniga) mürgitamisel tuleb haigema-

jasse saata. Niisuguste ainetega mürgitamisel, mis kogu organismi peale mõjuvad, on tarvis viibimata kunstlikku hingamist ja kehahõõrumisi teha. Kõige tähtsam sel korral on rahulik olek, soendus ja hapniku sissehingamine.

Põletismärkainete (ipriidi) mürgitusel tuleb anda järgmist abi: ajaviitmata gaasimaske ette panna. Riided seljast ära võtta, puuvilla tamponiga kehalt vedela ipriidi tilgad ettevaatlikult kõrvaldada, kõik need kohad mangaanhapukaaliumi lahuga või ka petrooleumiga üle pesta. Tarvis kannatada saanud viibimata sooja veega pesta. Eriti hoolikalt tuleb pesta neid kehaosad, mis karvadega kaetud, sest juuksetes ja ihukarvades püsivad ipriidi aaurud visalt ja võivad hiljem uusi mürgitusnähtusi tekitada mitte üksi nahal, vaid ka hingamisorganites ja silmis. Kui kurk on mürgitatud, siis tuleb kurku soodalahuga loputada. (Teelusika täis ühe klaasi vee peale.) Kuid sellest on vähe kui teada kuidas esimest abi anda gaasimürgituse puhul, tarvis on ka osata esimest abi anda.

Selleks on tarvis esimese abiandmise ringides õppida, mis ettevõtete, kolhooside ja korterite-ühisuste juures on organiseeritud, et ei oleks ühtegi töötavat, kes ei ole esimese abiandmise praktilisi kogemusi omandanud.

Õhukaitse üldisest organiseerimisest

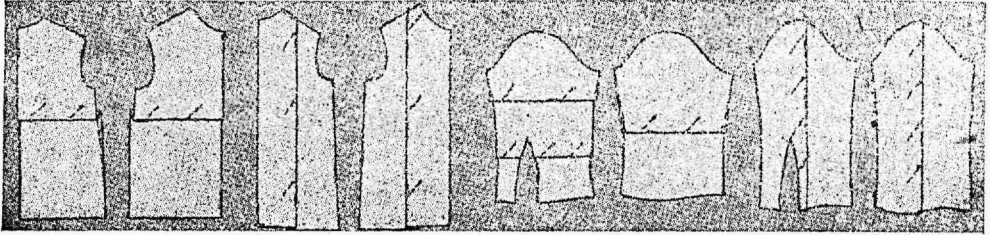
Kogu töötavate hulkade tähelepanu tarvis mobiliseerida õhukallaletungimise kaitseorganiseerimisele. Tutvustada elanikke märkainetega, nende omadustega ja nende mürgitava mõjuga. Mida paremini töötavad hulgas õhukaitse organiseerimisele on ettevalmistatud, seda vähem tuleb õhukallaletungimise puhul segadust ja kahuhirmu nähtusi ette. Ei tohi unustada, — et õieti organiseeritud kaitse puhul ja siis kui kõik kodanikud teadlikult ja aktiivselt sellest kaitsest osa võtavad, õhupealetungimise hädaoht tuntavalt väheneb ja isegi täielikult ära kaob.

KÄSITÖÖ OSA

Lõigete vähendamine ja suurendamine

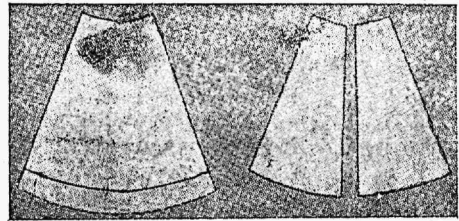
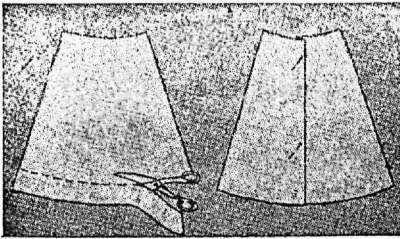
Võib ette tulla, et mõne pluusi või kleidi lõige meeldib, kuid viimase suurus pole päris paras. Kui mõõtude, eriti rinna

Lõike suurendamisel lõigatakse lõige lõhki ja asetatakse ta siis, lõike tükke laiemale nihutades, riidele või jälle traagel-

ümbermõõtude, vahe pole väga suur, siis on lõike suurendamine ja vähendamine kaunis lihtne asi.

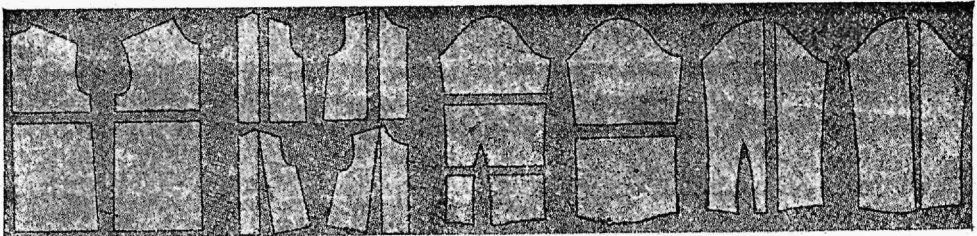
datakse lõikele paras tükk paberit vahele. Lõikeid võib lõigata pikuti ja põigiti, nii kuidas mõõdud nõuavad. Pihiku lõiget,

Lõike vähendamine sünnib sel teel, et lõikele tehakse paras volt sisse, tarbekorral risti ja pikuti, ning pistetakse nõõpnõeltega kinni. Väiksed ebaühtlused, mis selle juures lõike äärtel tekivad, tasandatakse kohe.

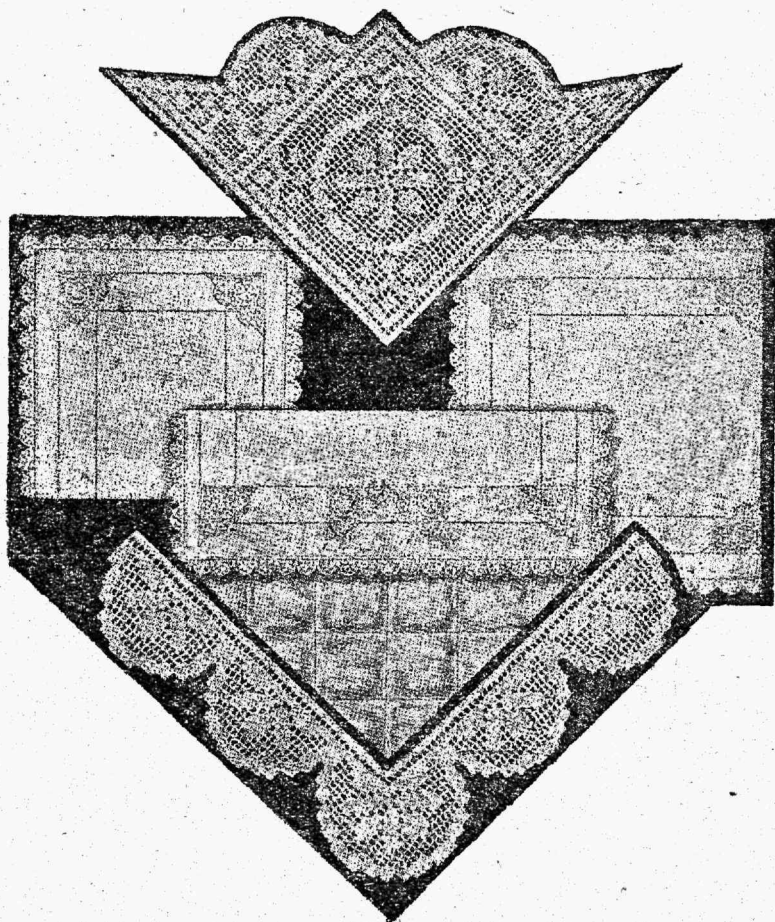
näiteks, võib nihutada eemale ainult alt, kui seda talje mõõt nõuab jne.

Varuka juures tuleb ikka teha 2 lõiget või volti, üks üleval, teine allpool küünarnukki, muidu ei tule küünarnukk õigele kohale.

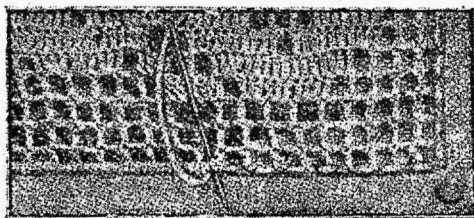
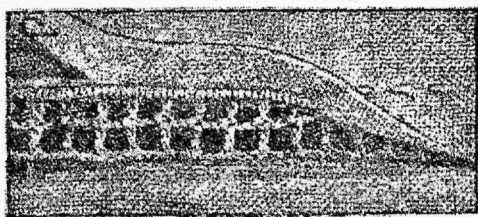
Heegelpitse voodipesule

Materjaliks heegelnõit nr. 150 või kui seda pole, siis vähemalt nr. 100. Motiivil heegeldatakse esiti valmis nelinurga osa, 2 ruutu — 7-le sambale, 3—10-le jne, iga tühi ruut tähendab 2 õhusilma ja 1 sammast.

alates *x* tähendatud kohalt noole sihis, selle järele nelinurga peal asuv poolik lillemotiiv kuni *D*-ni. Siis katkestatakse lõng ja alustatakse *C* juurest uuesti heegeldamist nelinurga külje noole suunas.

Motiivide sisseõmblemisel traageldatakse nad vastavasse kohta paremale poole riidele, siis lõigatakse riie umbes 1 sm äärest eemal augu sissepoole motiivi alt ära: järeljäänud sentimeetri laiune äär kääna-

Äärepitsil heegeldatakse äärt (kahe noole vahemine osa on üks mustril jagu) kuni *C*-ni, siis võetakse jälle lõng katki ja heegeldatakse *C*-st edasi noole suunas. Kudede on sammakude ja õhusilmad, iga täidetud ruut mustril vastab 4-le sambale,

takse tagasi pitsi järele (võib ka käänamata jätta) ja motiiv paremalt poolt, tihedal madal- või nõõpaugupistel riide külge, nii et ka äärest on õmmeldud (pilt *c*). Pärast lõigatakse ülejäänud äär ära (pilt *d*).

SISUKORD:

	Lhk.
I. Poliitiline osa:	
Põllumajanduslik maks hulkaesse	1
Teise viisaastaku laenu sõjakale laialilaotamisele. <i>N.</i>	2
II. Ilukirjandus:	
Tööloss. Tõlkinud <i>K. T.</i>	4
Berta Kreise.	4
III. Kindlustame rahvusvahelist sidet:	
Kõrgemale internatsionaalne kasvatustöö. <i>Uudeküll.</i>	7
Võitlusele on aiganud	9
IV. Sõnumid:	
Võitlusele ühistõuluse eest. <i>E. P.</i>	10
Kulakud mängivad esimest viiulit. <i>K.</i>	10
Võitlusele majanduse tõstmise eest	10
Niisuguste kasvatajate koht ei ole lastetoas. <i>Oks.</i>	11
V. Arsti vestlus:	
Võitlusele mittekultuursuse vastu	12
Ühiskutse	13
Valmistame ette keemiasõjaks	14
VI. Käsitöö osa:	
Lõigete vähendamine ja suurendamine	16
Heegelpits voodipesule	17

Ответственный редактор: Г. Виснапу. — Технический редактор: Эд. Юргенфельдт.
Издание № 103. Сдано в набор 9/VI 33 г. Подписано к печати 26/VI 33. Форм. 74×105.
1¹/₄ печ. л. Кегль 10. 1 печ. л. 85.312 знаков. Всего 106.640 знаков.

„РАБОТНИЦА И КОЛХОЗНИЦА“ № 49

(Ежемесячный журнал на эстонском языке)

Издательство „КЮЛЬВАЯ“, Ленинград 31, улица 3-го июля, № 48

Ленгорлит № 14540 Тираж 2000. Изд. „Кюльвая“. Заказ № 4203.

Тип. „Кюльвая Ленинград 31, ул. Дзержинского № 49.

